

Tirsdagen

den 5te August.

Kongelig

privilegeret

Narhuus Stifts-Tidende.

Redigeres og udgives i Gange ugentlig af Overkrigscommissair A. F. Elmquist.

Mindestotten for Frederik den Sjette,

eller:

Skanderborg-Festen d. 31te Juli 1845.

Den af Folket, ved frivillige Bidrag, befestede Mindestotte for hoifalig Kong Frederik den Sjette er reist paa Slotsoen ved Skanderborg. Stedet, hvor fordem Skanderborg Slet har været, er over Søfloden. Paa Støtten, der er af fire Vasreliefs, modellerede af Thorvaldsen, er af Holbech i Rom; Professer Petzsch i Tegningen. Inscriptionerne derpaa ere saa: "Frederik mindestes! Folket opreiste hans Statuesteen." Under Vasreliefet paa Højden, der hentyder til Kongens Valgsprog og som har Retsfærdighedens Symboler, staaer: "Gud og Retsfærd! stod i hans Skjold. Om hjærtligt Refind taler hans Gjerning." Under det paa Støttens høire Side, der forestiller Metavnsbaandets Løsning, Livregiments Ophævelse i tilfælden, samt Regerplacets Ophævelse, staaer: "Gribs-Englen stod for hans Blik og brydte hans Lænkerne knustes." Under Støttet, og tilhøire, hvis Symboler tyde paa Kongens Virksomhed for Videnskabelighed og Kunst, staaer: "Landespaaluner reiste hans Haand, og Landesbedrifter lyste fra Norden." Under det paa Støttens venstre Side, der hentyder til Stændersinstitutionen, staaer: "Folketaanden Kongen gav Røst; Hans Eftermale lever med Folket." Over paa Støtten staaer Kongens Buste. Dagen, hvorpaa Mindestotten indviedes, var tillige Marsdagen, paa hvilken den hoifalige Konges Formæling fuldførtes for 55 Aar siden, og Marsdagen, paa hvilken han for 53 Aar siden nedlagde Grundstenen til det ligeledes af Folket paa Kjøbenhavns Vesterbro opførte Monument i Anledning af Stændersbaandets Løsning, samt endelig ogsaa Marsdagen, hvorpaa den hoifalige Konges Kroning fandt Sted for 30 Aar siden.

Den 31te Juli, om Formiddagen Kl. 9, aabnedes Indgangen til Monumentets Standplads, og Kl. 10¹/₂ var indladt noget over 10,000 Menneſter. Ligeoverfor Monumentet var for de Kongl. Hærsfæder opført en Tribune, hvorefter en purpurfarvet Thronhimmel; Orkestret og Studenter-Sangforeningen vare placerede i en Afstand af 60 Alen fra Mindestotten. Kl. 10 begave Hs. Majestæt Kongen, Hs. Kongl. H. Kronprindsen og Hs. K. H. Prinds Frederik Ferdinand sig med Suite og endeel tilstedeværende kongl. Embedsmænd i Procession fra Hs. Majestæts Kvarteer paa Amtshuset til Monumentets Standplads, hvor de tvende frivilligt mødte bergerlige Jægercorps fra Narhuus og Horsens paraderede.

Saaframt Hs. Majestæt var ankommen paa Tribunen, Kronprindsen paa Allerhoifstammes høire, Prinds Frederik Ferdinand paa venstre Side, og Hs. Maje-

stæts Adjutanter i Baggrunden, aabnedes Høitideligheden med en af Secretair Ridder Hartmann komponeret Festmarsch, der under Componistens Anførelse udførtes af 3die Infanteri-Brigades Musikkorps. Efter at Indledningsmusikken var endt, blev, under Accompaniment af blæsende Instrumenter, følgende af H. C. Andersen forfattede Sang, under Compon. Secretair Hartmanns Anførelse, af Sangforeningen: Kong Frederik den Sjette, Gud gav ham mange Aar; Han vilde Folkets Lykke, ved det hans Bauta staaer; Saa deilig grønnes Skoven ved Søen blank og klar, De tyde den Grindring, som han i Folket har. Det er herligt at vinde hvert Hjerte!

Hans Barndoms Aar var haarde, han prøved Livet tungt, Men til hans sidste Dage blev Hjertet mildt og ungt; Hans Ord var fast som Villien, hans Hjerte var saa blødt, Meer folkelig en Konge vist ingen Tid er født. Det er herligt at vinde hvert Hjerte!

Forkuet traadt med Foden den stakkels Bonde laa, Kong Frederik ham reiste, hans Hjerte vilde saa; Og Marken stod med Grøde og Haverne med Frugt, Og Kinderne blev røde og Tankerne fik Flugt. Det er herligt at vinde hvert Hjerte!

En Taare i hans Øie den Sortes Lanker brod, I Konge-Solens Straaler trygt Vandens Bort fremstjød; Det var omkring sit Hjerte han Kronens Guldring bar, Det var i al hans Tanke at Folkets Lykke var. Det er herligt at vinde hvert Hjerte!

Og Folketaandens Maitre han plantet for sin Død, Ham Bonden bar til Graven, al Folkets Taare flød; Betsignet er hans Minde, fra Slægt til Slægt det gaar; Han vilde Folkets Lykke, ved det hans Bauta staaer. Det er herligt at vinde hvert Hjerte!

Derefter udførtes en, ligeledes af Secretair Hartmann komponeret Musik for blæsende Instrumenter, under hvilken det over hele Monumentet anbragte himmelblaa, med Stjerner besatte, Silkesler, nedledes af ti hvidklædte Piger. Efter at den hoifalige Konges fortrinligt lignende colossale Bystbillede var kommet tilsyne, gaves af det nede paa Slotsoen opstillede kongl. Artilleri en Salut af 27 Kanonstød. Alt blev nu stille og alvorsfuldt, og Alles Blikke vare henvendte paa det høit kneisende Monument, hvortil sikkert knyttede sig Manges taknemmelige Grindringer. Efter en kort Pause fremstod Biskoppen over Narhuus Stift, Dr. theologie Ridder Brammer, og udførte Monumentets Indvielsesact samt Mindetalen, hvori den høierverdige Taler med Kraft og Varme skildrede Betragtningen af den Mindestotte, Folkets Høilighed havde stænket den afdøde Konge. Efter at Mindetalen var endt, frembragte Hs. Majestæt Kongen, der under hele Høitideligheden saaes dybt bevæget, nogle hjertelige Ord om den forevige Konges Mindes Bevarelse i Folket, og at der maatte udbringes et ni Gange gjentaget Hurra for hans elskede Forgængers, Frederik den Sjettes Minde, hvilket jublende iføietes af det forsamlede Folk, som derefter ligeledes udbragte et "Lange leve!" for Hs. Majestæt Kong Christian den

Ottende. Umiddelbart herpaa udfortes af Sangforeningen en, ligeledes af Secretair Hartmann komponeret Sang, hvortil de af Statsraad Ingemann forfattede Instruier paa Mindestotten havde afgivet Terten. — Høitideligheden endtes med følgende Sang, der var forfattet af en unavngiven jydsk Bønde, og som ligeledes udfortes af Studenter-Sangforeningen:

Frederik, forklarede Aand!
Her i vor Midte Din elskede Stamme,
Alle vi gløbe af Kærligheds Glamme.
Om os Du slynged med Faderhaand
Stærke Kærlighedsbaand!

Frederik Giegod!
Stedse Dit Scepter med Mildhed Du førte,
Drængslernes Klage velvillig Du hørte,
Sorgen utroset Dig aldrig forlod,
Frederik Giegod!

Frederik, sku til os ned!
Aldrig vi glemme Dit venlige Dæ,
Straale det til os herved fra det Høie;
Vi prise Dig i Din Evighed
For al Din Kærlighed!

Efter at Indvielseshøitideligheden var endt, forlod Hs. Majestæt, ligesom ved Ankomsten, i Procession, Mindestpladsen og det samme omgivende Anlæg, der nu bærer Navnet „Frederiks Minde“, og begav sig igjen tilbage til Amtshuset, hvor Hs. M. indtraf omkring Kl. 12.

Nu blev der paa ny uddeelt Adgangsbilletter til den øvrige Folkemasse, som ønskede at see Monumentet, og man kan deraf med Visshed antage, at der var været over 30,000 Mennesker forsamlede til denne Fests. Alleregne hørtes Folkets lydeligste Glædesuttringer over Kongens, Krenvridsens og Prinds Ferdinands Deeltagelse i denne sande nationale Følkefest.

Den øvrige Del af Festsdagen forlystede man sig med Musik, Dands, Carousel, ic. Festsmaaltider holdtes i de mange i Dyrehaven anbragte Bævnings-Telte; særskilt var der for Sangforeningen foranstaltet et Festsmaalid i et af Comiteen for Mindestottens Dyrettelse indrettet 40 Alen langt og 20 Alen bredt Telt, der om Aftenen, ligesaa vel som adskillige Partier af Dyrehaven, var oplyst med Lamper. Hele Byen var om Aftenen oplyst med Bævgrands, ligesom ogsaa Chausseer fra Byens søndre Port indtil Skovens Begyndelse; ligeledes var der paa Pladsen omkring Monumentet anbragt Bævgrands, der vare af en høist imponerende Virkning, hvortil det i Særdeleshed høiligen bidrog, at den hele fra Monumentets Standplads synlige Omegns Landboere havde forskjønnet Festen ved at antænde mangfoldige Blus paa alle de høieste Punkter. Med Musik, Sang og Dands varede det hele Natten indtil den lyse Morgenskund.

Hs. Majestæt Kongen har behaget at ytre sin allernaadigste Tilfredshed med Dagens Fests, og skal derhos have tilkjendegivet sit Bisfald til, at Folket hvert Aar paa den 31te Juli atter vilde forene sig om, at høitideligholde Mindet om den høifalige Konge, ligesom Hs. Majestæt ogsaa ved Allerhøihsammes Ytringer skal have givet Anledning til det Haab, at Jyderne næste Aar ville faae den Glæde, at Hs. Majestæt, ledsaget af vor dyrebare Dronning, atter vil besøge den forevige Konges Mindestotte. (Mr.)

Den Comitee, som har foresaaet Opførelsen af forberemte Mindestotte, bestaaer af Hr. Oberst v. Rosenberg, Justitsraaderne With og Blichfeldt, samt Kammeraad Wulff og Major Ingwersen.

En af Comiteens Medlemmer, den alderstegne Kammeraad Wulff (mangeaarig Alderspræsident i den jydsk Stænderforsamling), havde besluttet, at fremsige et af ham selv forfattet Mindedigt, som et Slags Epilog efter Biskop Brammers Tale; men da han befrygtede, at Publikum og Stemme vilde svigte ham, opgav han Forfatteret, og overrakte Hs. Majestæt paa Festpladsen et Exemplar deraf, som med megen Naade blev modtaget, og blev forf. senere af Hs.

Majestæt opfordret til at lade samme offentliggjøre ved Trykken. Det var saalydende:

Han er ei meer, som vandrede herneben,
Til Lykke for sit tro hengivne Folk;
Han gik herfra til Evigheds Eden!
Vort Bælk her er Taknemmeligheds Tolk.
Vi reiste Ham et varigt Fadersminde,
Som Efterlægten velfortjent vil finde!

Han er ei meer! Hans Dage bleve mange;
Men torneblandet var Ham Livets Bæi, —
Hans Ungdom kjendte lidt til Frydefange,
For Kummer staaedes Hans Manddom ei;
Stormagters Politik borttog en Krone,
Dog omgav Folkets Kærlighed Hans Throne.

Han løshed sorte Slaves tunge Kæmpe,
Stavnsbaandets haarde Nag Han senderbrød,
Dg, uden nogen hellig Ret at kræmpe,
Selv-Eiendommens Fremme Han paabød;
Fra hver en Stand i Staten Han saa gjerne
Bilkaarligheds Ende vilde fjerne.

Bilkaarligheden var i Fortids Dage
Et Onde for vor Fæst-Bønde-Stand, —
Sin egen Gjerning maatte han forsage,
Naar Hovbud kom fra Gudssets Hermand;
Af Kongens Fader-Tanke det ei glemtes,
Da Herriets Maal og Tid bestemtes.

Vort Riges Bæi forud ringe vare,
Han bød, og Grundforbedring fremmet blev;
Afsat. Forer Told vi maatte svare,
til Hertugdømmene dem drev,
mer herli! og toldfri vil dem nu udføre;
til Kjøben! vandt, Besvigelte opførte.

Morgenen! Fred; — paa Frederik bentyder
og Kreatige Konges elste Navn. —
Sandsag om Folkets Enighed Han byder
Fredmelle udvante til dets Gavn;
Thi med U som Sandhed anerkjende:
At med U man Trodragt helst maa ende.

Den ende-Forening Han indbyder
Da heralt bestemt den Afgift blev;
De sigende Dplysning Folket fryder,
Eau Mandens Spice til Udvikling drev.
Folkeraads Indførelse os rakktes
Faderhaand, og — Almreanaanden vakktes.

Saa langt et Gode udgik fra Hans Throne,
Fædreg bort til Evigheds Fred;
En h. Om. Glands omgav Hans Krone;
Thi Kom. om. Glands var Folkets Kærlighed.
Fra Bantastens Fod af Døstet have:
Kong Frederik, den Høitids- & Prinde leve!

Han er ei meer og vender ei tilbage,
Med jordist Die Han ei til os seer;
Dog derfor, Brødre! vil vi ei forsage:
Kong Christian lever og har Folket kjær;
Sit adle Hjertes Stemme vil Han høre,
Dg Alt, hvad gavnligt er, med Lyft udføre.

Vort lille Stats Fortrinlighed ei glemmes:
Hvor er et Folk, meer lykkeligt end vi?
Ved Kongens Visdom vil det Gode fremmes,
Dg dertil staae Ham Himlen kraftig bi!
Det haabopfyldte Folk kan da med Glæde
Sin Fremtids Bane tryggelig betræde.

Vi bede da Alherren i det Høie,
At han i Naade vil ned til os see!
At Kongens Tid og Folkets Glæde og Moie
Ledsages maae af Hans Beskuelighed!
Dg at Gendragtighed det Anker blive,
Som hele Staten Kraft og Held kan give.

Bekjendtgjørelser.

I Overensstemmelse med Forordningen af 27de September 1799 § 20 bringes hermed til offentlig Kundskab, at i en mod forhenværende Redacteur af Bladet „Correspondent“, Kobbertrykker C. D. Kragh, for Overtrædelse af Tryk-frihedslovgivningen anlagt Suitsags er Mandagen den 28de Juli 1845 inden Høiesteret affagt saadan Dom: „Christian Daniel Kragh bør hensættes i Fængsel paa Bånd og Brød i 2 Gange 4 Dage, samt være undergiven den i Forordningen af 27de September 1799 § 20 fastsatte lieboarige Censur. I Henseende til Actionens Omkostninger bør Lands-Over: samt Hof- og Stads-